

Brood en spelen

De manier waarop de Romeinse keizers het volk rustig wilde houden was door hen 'brood en spelen' aan te bieden. Het gewone volk kreeg gratis graan en mocht zich vergapen aan gladiatorspelen. Op deze manier hoopte de heersers het volk te vermaken zodat ze niet in opstand zouden komen.

Verveling kan namelijk leiden tot opstand tegen het gezag.

Ook Mozes onderkende dit gevaar tijdens de veertigjarige uittocht van de Israëlieten uit Egypte. God ondervindt dit door het volk manna te geven, hemels 'brood', en door hen de opdracht te geven gezamenlijk te werken aan de bouw van een draagbaar heiligdom voor hem. Bovendien moesten ze deze steeds weer afbreken en opbouwen, hun eigen tenten inclusief. Ondanks al deze maatregelen meende men soms toch in opstand te moeten komen tegen het gezag van Mozes en klaagde men over tekort aan water of over het autoritaire gedrag van Mozes.

Brood

Met 'brood' wordt voedsel bedoeld dat gemaakt is uit meel, gemalen korrels van graan, meestal gerst of tarwe. In een beschaving die gebaseerd is op landbouw is dit het gebruikelijke voedsel. Bij nomadische volken is daarentegen vlees het normale voedsel. We zien dit terug in het woord 'lechem', dat in het Hebreeuws gewoonlijk met 'brood' vertaald wordt, maar in het Arabisch de betekenis van 'vlees' heeft. In de woestijn werd ook geen graan verbouwd, en alleen door handel kon men aan meel komen.

De algemene betekenis van 'lechem' in Tenach zien we op talloze plaatsen terug. Vaak wordt namelijk met het woord 'lechem' niet zozeer 'brood' bedoeld, maar 'voedsel i.h.a.'. Al in Genesis 3: 19 staat al dat de mens met zwoegen zijn 'brood' zal eten.

Manna

Het voedsel dat de Israëlieten in de woestijn te eten kregen wordt wel 'hemels brood' genoemd. Maar dit manna betond niet uit meel. In de hemel werd geen graan verbouwd, en als de Israëlieten dit vreemde voedsel voor het eerst zagen